

EL DAVANTAL de PERE CALDERS

El català al carrer

Francisco, el nou fitxatge sensacional del F.C. Barcelona, ha tingut l'exquisit sentit del tacte de destapar-se amb unes declaracions prèvies que han fet molt d'efecte. Francisco ha dit a la premsa que l'única cosa que el molestava dels catalans era que tinguéssim el vici de parlar en català. Encara bo! Es veu que, per la resta, no li som del tot antipàtics.

Francisco, diplomàtic i coneixedor profund de l'ànima humana, ha afegit que ell ja troba tolerable que les regions s'expressin en els seus dialectes, però d'aquí no passa. Ell és andalús i, per tant (paraules seves) molt espanyol. Es diria que està convençut que l'andalús que deu parlar és un perfecte castellà universal, suposant que això existeixi.

M'atreviria de dir que Francisco pot estar tranquil. Es trobarà amb l'agradable sorpresa que l'idioma interior de l'equip del «Barça» és l'espanyol. Fins i tot quan hi ha un entrenador de fora, l'interpret de planta tradueix les seves paraules al castellà bàsic. Ell no sap que el «Barça» és una poderosa societat catalana, però l'equip no ho és. El que passa és que Francisco no ens coneix prou —ni de bon tros!— i s'inquieta per menudeses.

Sense voler ofendre Francisco, sense que les meves paraules fossin mal interpretades, voldria explicar una anècdota tan real com la mateixa vida. Em sembla que ja la vaig contar una vegada, fa anys, però la trobo tan il·lustrativa que no puc resistir la temptació de repetir-la. Al barri on visc hi ha unes quantes granges molt típiques. Un dia, tot esperant torn per comprar nata, vaig assistir a una conversa entre la grangera i una clienta. Parlaven en un català col·loquial, sense gaires sorpreses, però la clienta duia un gos petit i bellugadís, que no parava d'ensumar i de fer l'intent d'alçar la pota.

—*Estáte quietu, cariñu, que molestas a los señores...* —deia la senyora al gos, cada vegada que aquest brincava.

Després d'un parell o tres vegades de repetir-se l'escena, no em vaig poder estar de preguntar a la senyora si el gos era castellà. I ella em va respondre:

—No, no! És d'aquí. Però quan era cadell, teníem una criada andalusa que el va acostumar a escoltar en castellà. I miri, el que són les coses: el meu marit i jo ens hem habituat a seguir-li el corrent. Però pensi que és un gos intel·ligentíssim, i si li parla en català ho entén tot.

—Oi, monada meva? —afegí tot adreçant-se al gos.

I el gos va remenar la cua, amb el posat d'entendre perfectament de què anava.

No hi ha comparança, una cosa no té res a veure amb l'altra, però la veritat és que les retopades de memòria són difícilíssimes d'evitar. Són com els ordinadors de la quarta generació, que ens diuen que aniran a la seva.

Confio que el jugador Francisco, si no se'l contraria i se'l paga bé, acabarà per entendre-ho tot, com tothom.